

**Bezład warszawski : o erozji i odnowie przestrzeni publicznej /
Włodzimierz Anioł. – Warszawa, 2019**

Spis treści

WSTĘP	9
ROZDZIAŁ I	
MIASTO I POLITYKA MIEJSKA	15
1. Rosnące znaczenie miast i ich rola polityczna	15
2. Polityka miejska jako polityka publiczna	18
3. Innowacyjność polityk miejskich	22
3.1. Miasto mobilne	24
3.2. Miasto inteligentne	29
3.3. Miasto opiekuńcze	30
3.4. Miasto obywatelskie	35
4. Rozwój nowych ruchów miejskich	38
ROZDZIAŁ II	
PRZESTRZEŃ I POLITYKA PRZESTRZENNA	43
1. Społeczne znaczenie przestrzeni	43
2. Czym jest przestrzeń publiczna?	46
3. Urbanistyka, polityka i ład przestrzenny	54
4. Słabości polskiej polityki przestrzennej	60
5. Nowe uwarunkowania prawne	65
6. Doświadczenia skandynawskie	70
7. Uwarunkowania kulturowe	73
ROZDZIAŁ III	
EROZJA I KRYZYS PRZESTRZENI PUBLICZNYCH	81
1. Miasto jako firma	82
2. Marketyzacja, depublicyzacja, chaotyzacja	88
3. Deficyt strategii i planowania	91
Białołęka: niechciane dziecko na polu kapusty	93
Służewiec: monokultura w Mordorze	94
Wilanów: kaczkomaty w Lemingradzie	95
4. Ruderyzacja miejsc wspólnych	98
Betonowa kałuża u stóp PKiN	99
Hyde Park na patelni	101
Wygwizdów w pasażu Wiecha	101
5. Grodzenie, czyli segregacja	103
Miksofobia w twierdzy Marina	103
Joli bord kontra Targówek	106

6. Komerccjalizacja przestrzeni	108
Biedronka Centralna	109
Szarytki Development?	110
Uwłaszczenie na rogu Pięknej i Lennona	111
Reprywatyzacja po warszawsku	112
7. Tyrania wieżowców?	115
Złota 44 i okolice	119
Roma Tower na byłym cmentarzu	120
Daszyński, Srebrna i Millenium Plaza	122

ROZDZIAŁ IV

BURZYĆ, CHRONIĆ, PRZEKSZTAŁCAĆ? PRZYPADEK SPUŚCIZNY PO SOCMODERNIZMIE I SOCREALIZMIE

	127
1. Warszawski <i>genius loci</i>	128
2. Modernizm i jego socjalistyczna wersja	131
3. Sześć wariantów transformacji	136
3.1. Odnowa integralna („perły na torach”)	137
3.2. Destrukcja totalna (Supersam i inne pawilony)	138
3.3. „Mordernizacja”, czyli destrukcja w imię odnowy (przypadek Cedetu)	140
3.4. Reinkarnacja (wokół Rotundy PKO)	143
3.5. Translokacja z metamorfozą (perypetie Emilii)	147
3.6. Twórczy dialog z przeszłością (pawilon Zodiak, siedziba Fundacji Galerii Foksal)	149
4. Co zrobić z Pałacem Kultury?	151

ROZDZIAŁ V

RÓŻNE BARWY ODNOWY PRZESTRZENI MIEJSKICH

	159
1. Pionierzy nowoczesnej odnowy miast	159
2. Krytyka wizji modernistycznych	165
3. Rewitalizacja i gentryfikacja	168
4. Warszawa przeprasza się z Wisłą	172
Pierwsza była świątynia książki	173
Grand Prix dla bulwarów	175
5. Metamorfozy praskie	178
Stadion w trzech odsłonach	178
Kreatywna Stara Praga	179
Rozpad uniwersum na rondzie Wiatraczna	183
Od bazaru do pustki na placu Szembeka	185
6. Cztery przypadki śródmiejskich modernizacji	186
Odnowiony salon stolicy - Krakowskie Przedmieście i Świętokrzyska	187
Od publicznego targowiska do prywatnej gastrogalerii - Hala Koszyki	190
Bardziej swojska Hala Gwardii na placu Żelaznej Bramy	195
Odrzucony przeszczep tęczy pod kościołem Najświętszego Zbawiciela	197

ROZDZIAŁ VI	
ZMIANY W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ A MODERNIZACJA SPOŁECZNA I POLITYCZNA	203
1. Rodzaje transformacji instytucjonalnej i przestrzennej	203
1.1. Konserwacja	207
1.2. Restauracja	208
1.3. Rewolucja	210
1.4. Hybrydowa ewolucja	211
2. Kształtowanie przestrzeni a polityka i politycy	212
3. Czy rewitalizacja musi oznaczać gentryfikację?	216
4. Poprawianie domeny publicznej - garść analogii i postulatów	221
5. Powrót na agorę?	228
Ogród Miejski	230
Plac Europejski	231
Dzielnica bez płotów	232
PRZYPISY	235
BIBLIOGRAFIA	255

oprac. BPK